

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสนับสนุนทางสังคม พฤติกรรมสุขภาพของผู้พิการในเขตเทศบาลเมืองลำพูน และความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมสุขภาพของผู้พิการในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัย เป็นผู้พิการที่สามารถตัดสินใจและประเมินสภาพต่างๆด้วยตนเอง ขึ้นทะเบียนเป็นคนพิการ อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเทศบาลเมืองลำพูน อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน (ยกเว้นผู้พิการทางสติปัญญาหรือการเรียนรู้ เนื่องจากข้อจำกัดของสภาพความพิการอาจทำให้ข้อมูลที่ได้รับ ไม่ตรงกับความเป็นจริง) จำนวน 268 ราย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของยามาเน่ (Yamane, อ้างถึงใน พงษ์รัตน์ ทวีรัตน์, 2543 : 284) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha=0.05$) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ระดับความคลาดเคลื่อน = 0.05

$$\text{แทนค่าในสูตร } n = \frac{268}{1+268(0.05)^2}$$

$$n = 160$$

ดังนั้น การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 ราย

จากนั้นทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับสลากเลือกกลุ่มตัวอย่างจากบัญชีรายชื่อผู้พิการในเขตเทศบาลเมืองลำพูน จนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้พิการ ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ ประเภทความพิการ ระยะเวลาที่พิการ และสาเหตุของความพิการ โดยมีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม เป็นแบบวัดการรับรู้ความช่วยเหลือที่ได้รับจากครอบครัว เพื่อนฝูง และทีมสุขภาพ แบบวัดนี้ได้ดัดแปลงมาจากการสร้างของ บุญพา ณ นคร (2538) ซึ่งใช้แนวคิดของคอบบ์ (Cobb, 1976) ร่วมกับแนวคิดของเชฟเฟอร์, คอยน์ และลาซารัส (Schaefer, Coyne & Lazarus, 1981) เพื่อประเมินการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านการยอมรับ ยกย่องและเห็นคุณค่า การสนับสนุนด้านการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การสนับสนุนด้านสิ่งของ แรงงาน และบริการ และการสนับสนุนด้านข้อมูลข่าวสาร โดยมีข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวก 21 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 และ ข้อ 25 ข้อความเชิงลบ 4 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 9, 14 และข้อ 17 ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด หมายถึง ข้อความในประโยคตรงกับความเป็นจริงหรือความรู้สึกที่ได้รับมากที่สุด

เป็นจริงส่วนมาก หมายถึง ข้อความในประโยคตรงกับความเป็นจริงหรือความรู้สึกที่ได้รับเป็นส่วนมากแต่ไม่ทั้งหมด

เป็นจริงเล็กน้อย หมายถึง ข้อความในประโยคตรงกับความเป็นจริงหรือความรู้สึกที่ได้รับบ้างเล็กน้อย

ไม่จริงเลย หมายถึง ข้อความในประโยคไม่ตรงกับความเป็นจริงหรือความรู้สึกที่ได้รับ

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับการสนับสนุนทางสังคม	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
เป็นจริงมากที่สุด	3	0
เป็นจริงส่วนมาก	2	1
เป็นจริงเล็กน้อย	1	2
ไม่จริงเลย	0	3

การวัดระดับการสนับสนุนทางสังคมของผู้พิการในเขตเทศบาลเมืองลำพูน แบ่งเป็น 3 ระดับ และใช้คะแนนเฉลี่ยระหว่างคะแนนสูงสุดและคะแนนต่ำสุดมาจัดระดับ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้

$$\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} = \frac{3-0}{3} = 1$$

จำนวนชั้น

ระดับการสนับสนุนทางสังคม	ระดับคะแนน
ระดับต่ำ	0.00 – 1.00
ระดับปานกลาง	1.01 – 2.00
ระดับสูง	2.01 – 3.00

ตอนที่ 3 แบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพ วัดการดูแลพฤติกรรมสุขภาพในการปฏิบัติ 5 ด้าน ได้แก่ การบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย การมีกิจกรรมและการพักผ่อน การป้องกันอันตรายต่อชีวิตและสุขภาพ และการจัดการความเครียด โดยมีข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ เป็นข้อความเชิงบวก 21 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 4, 7, 11, 12, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28

และข้อ 30 ข้อความเชิงลบ 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 3, 5, 6, 8, 9, 10, 15, 22, 29, 31, 32, 33, 34 และข้อ 35
ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 4 ระดับ ดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นทุกวัน
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นทุก 4-6 วันต่อสัปดาห์
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง	ปฏิบัติกิจกรรมนั้นทุก 1-3 วันต่อสัปดาห์
ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมนั้นเลย

เกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ระดับพฤติกรรมสุขภาพ	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
ปฏิบัติทุกครั้ง	3	0
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	2	1
ปฏิบัติบางครั้ง	1	2
ไม่ปฏิบัติ	0	3

การวัดระดับพฤติกรรมสุขภาพ ของผู้พิการในเขตเทศบาลเมืองลำพูน แบ่งเป็น 3 ระดับ
และใช้คะแนนเฉลี่ยระหว่างคะแนนสูงสุดและคะแนนต่ำสุดมาจัดระดับ โดยใช้เกณฑ์การพิจารณา
ดังนี้

คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด	=	3-0	=	1
จำนวนชั้น		3		
ระดับพฤติกรรมสุขภาพ		ระดับคะแนน		
ระดับต่ำ		0.00 – 1.00		
ระดับปานกลาง		1.01 – 2.00		
ระดับสูง		2.01 – 3.00		

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ในการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเบื้องต้น โดยศึกษารายละเอียดข้อมูลพื้นฐานจากตำรา ทฤษฎี งานวิจัย และเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบเขตและเนื้อหาของแบบสอบถามที่จะใช้ศึกษาวิจัยเพื่อให้มีความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานงานวิจัย
3. ดำเนินการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามรวมทั้งกำหนดเกณฑ์ต่าง ๆ ให้ถูกต้อง

4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบพิจารณาแก้ไข ให้ข้อเสนอแนะและนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการแนะนำ

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไข ปรับปรุงตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index, CVI) และดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Object Congruence, IOC) ระหว่างนิยามปฏิบัติกับข้อความถาม รวมทั้งความเหมาะสมของข้อความถาม ก่อนนำเครื่องมือไปทดสอบ ได้ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของผู้พิการ เท่ากับ 0.66 และ 1.00 ตามลำดับ และค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของผู้พิการเท่ากับ 0.43 และ 0.38 ตามลำดับ

6. นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขแล้ว มาจัดพิมพ์และนำไปทดลองใช้ (Try Out) ในกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากตำบลริมปิง จังหวัดลำพูน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสัมภาษณ์ โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการสนับสนุนทางสังคม และแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของผู้พิการ เท่ากับ 0.84 และ 0.91 ตามลำดับ

7. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจแก้ไขแล้ว ไปใช้สอบถามกับผู้พิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการเก็บข้อมูลผู้วิจัยจะเป็นผู้อ่านข้อความถามของแบบสอบถามแต่ละข้อ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้พิการเพื่อให้ผู้พิการสามารถตอบแบบสอบถามได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิตราชภัฏเชียงใหม่ ถึงนายกเทศมนตรีเมืองลำพูน เพื่อขออนุมัติเก็บรวบรวมข้อมูล ชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

2. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำแบบสอบถามไปใช้กับผู้พิการที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย

3. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ถูกต้อง และครบถ้วนของข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้พิการ แสดงอยู่ในรูปของการแจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลด้านการสนับสนุนทางสังคม และพฤติกรรมสุขภาพของผู้พิการ โดยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมทั้งรายด้านและโดยรวมกับ พฤติกรรมสุขภาพของผู้พิการ โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่คำนวณได้นำมากำหนดระดับของความสัมพันธ์ ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ตั้งแต่ .00 ถึง .20 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มากกว่า .20 ถึง .40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มากกว่า .40 ถึง .60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มากกว่า .60 ถึง .80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับค่อนข้างสูง
 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ มากกว่า .80 ถึง 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ระดับสูง